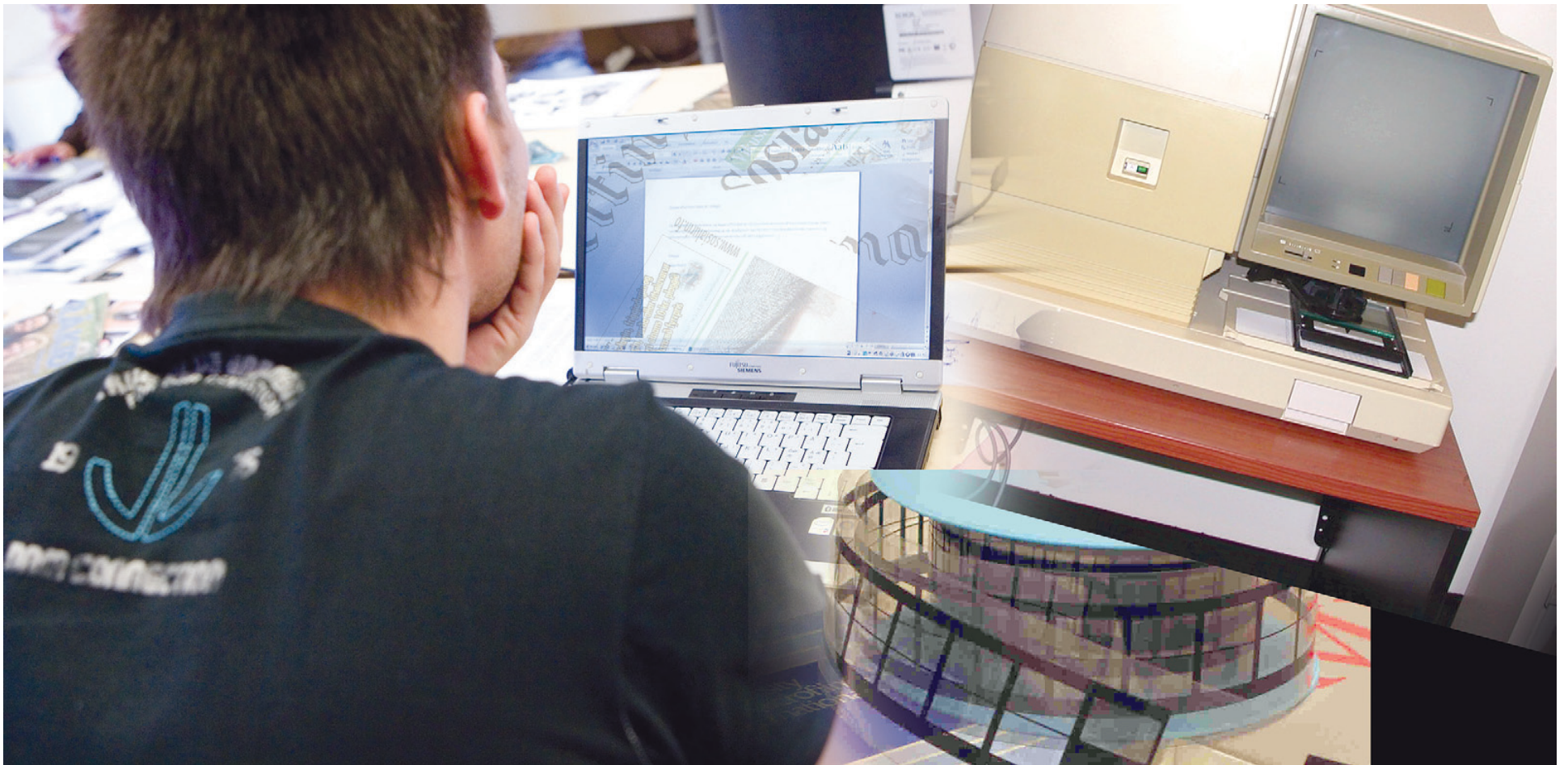

TÍÐINDI

Gomlu bløðini á netið næsta ár

Verkætlanin um at talgilda gomlu føroysku dagbløðini er útsett, tí Ríkisbókasavnið gjørdi eitt mistak í útbjóðingini

Randi Jacobsen

Eftir upprunaligu ætlanini skuldi arbeiðið við at talgilda gomlu bløðini verið farið í gongd. Løgtingið hevði játtað neyðuga peningin, og Ríkisbókasavnið var eisini klárt at fara í gongd.

- Knappliga komu boð úr

Danmark, at eitt mistak var gjørt í sambandi við útbjóðingina av arbeiðinum, sigur Erhard Jacobsen, landsbókavørður.

Av tí sama fall játtanin til verkætlanina burtur, men søkt er longu um nýggja játtan. Løgtingið játtaði 800.000 krónur, sum arbeiðið er met

at kosta.

Verkætlanin er, at tey gomlu bløðini í staðin fyri at vera varðveitt bara á mikrofilmum nú skulu talgildast, so tey kunnu lesast á telduni.

Føroysku bløðini eru partur av eini størri verkætlan hjá Ríkisbókasavninum at talgilda bløð.

Ríkisbókasavnið hevur øll negativini.

Serligt arbeiði

Ikki er greitt, hvar arbeiðið fer at verða gjørt, í Danmark ella aðrastaðni. Tað eru bara stórar fyrirkur, sum megna hesa uppgávuna.

Føroysku bløðini, sum liggja á mikrofilmi, og sum skulu talgildast, eru frá teimum fyrstu og heilt upp til 1999. Av praktiskum orsøkum verður ikki farið longur fram í tíðini.

Erhard Jacobsen væntar, at arbeiðið byrjar seinast í hesum árinum ella fyrst í 2014, og tað fer bara at taka nakrar mánaðir.

Frambrot

Tað verður eitt veruligt frambrot at fáa talgilt gomlu bløðini. Tey, sum leita eftir onkrum í gomlu bløðunum, mugu fara á bókasavnið og har sita og spola filmarnar ígjøgnum. Tað er bæði tíðarkrevjandi og strævið, ikki minst fyri eyguni.

Tá ið bløðini verða talgild, kunnu fólk lesa bløðini á telduni heima. Tað vil siga, at almenningurin fær betri atgongd til bløðini. Tað fer at bera til at leita í teksti, finna útav hendingum ein ávisan dag, lesa um eina bygd, ein persón og so víðari.

- Tað verða ótrúliga nógvir møguleikar, sigur Erhard Jacobsen.

262 nýggjar føroyskar bækur

BÓKMENTIR Í 2012 vórðu 262 nýggjar føroyskar bækur skrásettar í Føroyska bókalistanum, 117 upprunaverk og 145 týðingar. Tá eru endurútgávur eisini taldar við. Hetta er 15 fleiri enn í 2011

Av upprunaverkunum vóru 26 fagurbókmentir (22%), 57 yrkisbókmentir (49%), 22 lærubækur (19%) og 12 barnabækur (10%). Upprunaverkini vóru nøkur færri í 2012 enn í 2011, tá ið tey vóru 133. Býtið millum bókmentasløgini er kortini nøkurlunda tað sama sum undanfarin ár.

Vanliga plaga nakað omán fyri helvtina av upprunaverkunum at vera 1. útgávur. Flestu yrkisbøkurnar og

barnabøkurnar eru 1. útgávur, ávikavist 72 og 83% í 2012, meðan ein góð helvt av skúlabókunum og nakað niðan fyri helvtina av fagurbókmentunum eru 1. útgávur.

Føroyskir rithøvundar skriva um alt møguligt. Millum føgru bókmentirnar í 2012 eru eins og undanfarin ár fleiri yrkingasøvn, onkur skaldsøga og stuttsøgusøvn. Yrkisbøkurnar snúgva seg um evni sum bygdasøgu, náttúru

og samfelagsviðurskipti, har eru eisini bækur um ítrótt, matgerð og bindibækur, bækur um átrúnað og lestrabækur, sangbækur, bækur um list og mál. Nøkur heiðursrit koma út á hvørjum ári, og er talan tá fyri tað mesta um greinasøvn, antin við greinum, sum tey heiðraðu sjálv hava skrivað, ella sum onnur hava skrivað til høvið.

Lærubøkurnar eru serliga um náttúrufrøði,

mállæru, lesing og kristni. Barnabøkurnar eru í flestu førum lesibækur og myndabækur. Myndabøkurnar eru ofta prýddar av okkara kendastu listafólki.

Í 2012 komu eisini út umleið 20 árbækur, 29 tíðarrit og bløð og 17 ljóðbækur. Vert er at leggja til merkis, at tað í 2012 komu út 102 E-bækur, og av hesum áttu Sprotin og Bókadeild Føroya Lærarafelags tær flestu. Hetta er

munandi øking, tí í 2011 vórðu einans 10 føroyskar E-bækur skrásettar í Føroyska bókalistanum.

Í 2012 eru eisini skrásett 55 føroyskar tónleikaútgávur.

Landsbókasavnið skrásetir enn bara ein lítlan part av tí, sum verður útgivið á netinum. Ætlanin er tó at fara undir skipaða innsavning av hesum tilfarinum í 2013 og at skráseta tað í Føroyska bókalistanum.

Í fjør komu út 145 týddar bækur á føroyskum. Av hesum vóru 25 fagurbókmentir (17%), 20 yrkisbókmentir (14%), 22 lærubækur (15%) og 78 barnabækur (54%). Týddu bøkurnar í 2012 vóru væl fleiri enn í 2011, tá ið tær vóru 112.

Av týddu bókunum í 2012 vóru 51 (35%) týddar úr danskum, 31 (21%) úr enskum, 17 (12%) úr svenskum, 13 (9%) úr norskum og 33 (23%) úr øðrum málum.